



Een sneeuw van Willem Jan Otten door Het Toneel Speelt.

Foto Leo van Velzen

# Scandinavisch zwaar mét humor

## THEATER

★★★★★

## EEN SNEEUW

**Een sneeuw, van Willem Jan Otten door Het Toneel Speelt, regie Mette Bouhuijs**  
10/1, Stadsschouwburg, Amsterdam: Tournee t/m 10/5: [hettoneelspeelt.nl](http://hettoneelspeelt.nl)

**Het drama moet even op gang komen, maar als het gaat sneeuwen, begint het echt.**

Een toneelstuk met een hoofdpersoon die niet kan praten. Het klinkt onhandig, maar Willem Jan Otten schreef het. In 1983 deed hij dat, met als titel *Een sneeuw*. Het werd een moderne klassieker over hoe een oorlogstrauma doorwerkt in alle generaties van een familie.

De man die niet kan praten heet Panda (Joop Keesmaat) en heeft in de oorlog in een Duits concentratiekamp gezeten. Inmiddels is hij terminaal ziek. Als hij al iets kon vertellen, dan zouden dat geen prettige dingen zijn. De disfunctionele familie om hem

heen praat ondertussen honderduit over de onbenulligste dingen. In de hoop het maar niet over pijnlijke herinneringen te hoeven hebben.

*Een sneeuw* is een groots drama over een familie die niet loskomt van haar verleden en op zoek is naar troost. Het knappe is dat Otten een zwaarmoedigheid van Scandinavische proporties weet te combineren met vlagen van zwarte humor en lichtheid.

Het Toneel Speelt wilde dit graag opnieuw opvoeren, de laatste keer was al lang geleden, in 1997. Mette Bouhuijs regisseerde, in een prachtig sneeuwlandschap van decorontwerpers Thomas Rupert en Roos Veenkamp.

Nu heeft het drama wel een flinke tijd nodig om op gang te komen. Wellicht dat Bouhuijs dertig jaar na dato wat had kunnen knippen in de vele inleidende bewegingen. De spanning zakt, ook omdat niet alle grapjes en zinnen even perfect getimed zijn, weleens in. Een eerste hint dat hier iets op het spel staat, komt pas vlak voor de pauze.

Daarvoor hebben we uitgebreid kunnen kennismaken met de familie. Panda is namelijk jarig, misschien wel voor de laatste keer, en zijn vrouw (Anne Wil Blankers) heeft iedereen uitgenodigd. De hele

familie zit ongemakkelijk bij elkaar. Panda zelf zit de hele avond uit het raam te staren. Neeffe Thomas (Benja Bruijning) is een stuurse jonge dichter. Oom Frederik (Bart Klever) is langsgelopen met zijn nieuwe vriendin (Fockeline Ouwerkerk) en ondertussen sluipt zijn gestoorde ex-Bibi (Carine Crutzen) door de tuinen om het huis.

Maar dan, halverwege het stuk, gaat het sneeuwen, en Bibi weet zich toegang te verschaffen tot het huis. Dan begint het pas echt. Crutzen maakt van Bibi een prachtig ontregelend nummer. De hele familie heeft geen idee wat ze met deze gewadenmevrouw aanmoet. Klever heeft een passant een mooie scène als de man die wordt verscheurd tussen harde werkelijkheid en aangename illusie. En Anne Wil Blankers is koningin wegstaren, met haar subtiele gebaartjes en geestige onderbrekingen.

De titel *Een sneeuw* ten slotte, blijkt afgeleid van een dichtregel van J.H. Leopold. 'Een sneeuw ligt in den morgen vroeg', horen we dichter Thomas declameren. Dus niet 'de sneeuw' of 'sneeuw', maar 'een sneeuw'. Waarom? Een goede vraag, maar over dat soort dingen praat deze familie dus niet.

**Vincent Kouters**